

Moderné prístupy k liečbe myómov maternice: Nemocnica v Šaci zaviedla rádiovfrekvenčnú abláciu	2
Online, eastmag.sk, 27. 10. 2026, 8:00	
V Botanickej záhrade nájdete fotografickú výstavu Príroda Sivca	3
Online, eastmag.sk, 27. 10. 2026, 8:45	
Ako udržať mladých ľudí na východnom Slovensku - Ekonomika a financie - Rádio Regina Východ - STVR	3
Online, stvr.sk, 27. 10. 2026, 11:08	
Nádory pľúc, astma aj nové možnosti liečby. UNLP spojila pľúcnych lekárov a chirurgov na kongrese	4
Online, unlp.sk, 27. 10. 2026, 13:38	
Kam za kultúrou v Košiciach – program od 27. do 31. októbra	4
Online, eastmag.sk, 27. 10. 2026, 14:47	
V košickom STM priblíži nová výstava históriu výpočtovej techniky	6
Online, tasr.sk, 27. 10. 2026, 16:39	
Elektromobil z pohľadu fyziky - Veda a technika - Rádio Slovensko - STVR	6
Online, stvr.sk, 27. 10. 2026, 19:13	
Súhrn výsledkov zo dňa 27. 10. 2026	7
Online, hockeyslovakia.sk, 27. 10. 2026, 21:26	
Kedysi chátali, dnes pútajú pozornosť a ukazujú, ako sa dá obnovovať história	8
Tlač, SME - Korzár, 28. 10. 2026	
Matematika nie je len školský predmet. Je to základná zručnosť pre život a budúcnosť Slovenska	11
Online, vedanadosah.cvtisr.sk, 28. 10. 2026, 5:55	

Moderné prístupy k liečbe myómov maternice: Nemocnica v Šaci zaviedla rádiovýfrekvenčnú abláciu

📅 27. 10. 2026, 8:00, Zdroj: eastmag.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 48 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR

Moderné prístupy k liečbe myómov maternice: Nemocnica v Šaci zaviedla rádiovýfrekvenčnú abláciu

27. októbra 2026

38 4 minutes read

Silné menštruačné krvácanie, bolesti či nepríjemný tlak v podbrušku môžu súvisieť s myómami maternice. Gynekologicko-pôrodná klinika **UPJŠ LF** a Fakultnej nemocnice AGEL Košice-Šaca rozšírila možnosti ich liečby o rádiovýfrekvenčnú abláciu. Miniinvazívna metóda je na pracovisku určená pre vybrané pacientky s malými myómami. Odborne vyškolený tím už úspešne vykonal prvé zákroky.

Myómy patria medzi nezhubné nádory vyrastajúce zo svalovej vrstvy maternice. Niektorým ženám nespôsobujú žiadne ťažkosti, u iných však výrazne ovplyvňujú každodenný život. Prejavovať sa môžu silným alebo predĺženým menštruačným krvácaním, bolesťami a pocitom tlaku v panve. V závislosti od veľkosti a uloženia môžu tlačiť na močový mechúr alebo črevo a v niektorých prípadoch súvisieť aj s problémami s otehotnením.

„Pri liečbe myómov je rozhodujúce správne posúdiť nález a potreby konkrétnej pacientky. Zaujímá nás, aké má ťažkosti, kde sa myómy nachádzajú, aké sú veľké a či žena plánuje tehotenstvo. Rozšírenie možností liečby nám umožňuje vybrať postup, ktorý najlepšie zodpovedá jej zdravotnému stavu,“ vysvetľuje MUDr. Zuzana Ballová z Gynekologicko-pôrodnickej kliniky **UPJŠ LF** a Fakultnej nemocnice AGEL Košice-Šaca.

Pri rádiovýfrekvenčnej ablácii, označovanej skratkou RFA, lekár cielene pôsobí tepelnou energiou na tkanivo myómu s cieľom šetriť okolité zdravé tkanivo maternice. Ošetrovaný myóm sa následne postupne zmenšuje, čo môže viesť k zmierneniu krvácania a ďalších ťažkostí. Účinok sa rozvíja počas nasledujúcich mesiacov a výsledok liečby lekári hodnotia pri kontrolných vyšetreniach.

REKLAMA

„U vhodne vybraných pacientiek ide z technického hľadiska o jednoduchší operačný výkon než laparoskopická alebo roboticky asistovaná myomektómia. Pri rádiovýfrekvenčnej ablácii myóm nevyrážame, ale jeho tkanivo cielene tepelne ošetríme. Aj tento výkon však vyžaduje správny výber pacientky, odbornú prípravu a skúsenosti operačného tímu,“ približuje MUDr. Ballová.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

Zásadnou podmienkou je vhodná veľkosť a uloženie myómu. Na šačianskom pracovisku RFA ponúkajú len vybraným pacientkam s malými myómami, ktoré spĺňajú ďalšie indikačné kritériá. Pacientky s väčšími myómami preto nemajú očakávať, že táto metóda v rámci ponuky pracoviska nahradí ich chirurgické odstránenie, ak je operačná liečba potrebná.

„Pacientkam vopred jasne vysvetľujeme možnosti aj hranice tejto liečby. Chceme predísť nesprávnym informáciám a nereálnym očakávaniam, že rádiovýfrekvenčnou abláciou dokážeme vyriešiť každý myóm. Pri väčších myómoch, ktoré vyžadujú operačnú liečbu, odporúčame chirurgické odstránenie. Rozhodnutie vždy vychádza z konkrétneho nálezu a ťažkostí pacientky,“ zdôrazňuje lekárka.

REKLAMA

RFA tak dopĺňa etablované liečebné postupy vrátane myomektómie, pri ktorej sa myóm chirurgicky odstráni a maternica zostáva zachovaná. Podľa charakteru nálezu sa myomektómia môže vykonať hysteroskopicky, laparoskopicky, otvorenou operáciou alebo roboticky asistovane. Každá z možností má svoje miesto a výber závisí od individuálneho posúdenia zdravotného stavu, príznakov, veľkosti, počtu a uloženia myómov aj reprodukčných plánov pacientky. Dôležitým rozdielom je aj možnosť histologického vyšetrenia. Pri chirurgickom odstránení možno získať tkanivo vyšetriť, zatiaľ čo pri samotnej rádiovýfrekvenčnej ablácii sa tkanivo myómu na histológiu nezískava. Dôslednému predoperačnému vyšetreniu preto patrí zásadná pozornosť. Osobitne sa posudzujú ženy, ktoré plánujú tehotenstvo. Zachovanie maternice samo osebe nezaručuje zachovanie plodnosti. Pri rozhodovaní treba zohľadniť aj dostupné poznatky o reprodukčných výsledkoch, ktoré sú pri RFA zatiaľ menej rozsiahle než pri myomektómii.

Zavedeniu novej metódy v šačianskej nemocnici predchádzala príprava celého operačného tímu. Lekári, inštrumentárne sestry aj ďalší spolupracujúci personál absolvovali odborné zaškolenie. Súčasťou certifikačnej prípravy bol aj praktický tréning na modeloch priamo na operačnej sále pod odborným vedením.

Pacientky sa môžu o možnostiach liečby myómov vrátane vhodnosti rádiovýfrekvenčnej ablácie informovať v indikačnej poradni gynekologickej ambulancie každý utorok a štvrtok od 9.30 do 13.00 hod. Po vyšetrení a zhodnotení nálezu im lekár odporučí vhodný ďalší postup.

administrator

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: administrator || tlačová správa || tlačová správa | administrator || | tlačová správa | 15 sekúnd ago

V Botanickej záhrade nájdete fotografickú výstavu Príroda Sivca

📅 27. 10. 2026, 8:45, Zdroj: [eastmag.sk](#) , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Botanická záhrada UPJŠ

Dosah: 48 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR

V Botanickej záhrade nájdete fotografickú výstavu Príroda Sivca

27. októbra 2026

26 1 minute read

Pre fotografa Františka Adamčíka je druhým domovom vrch Sivec a príroda okolo vodnej nádrže Ružín. V tejto krásnej časti Slovenska trávi svoj voľný čas už od deväťdesiatych rokov a odvtedy už vystúpil na vrchol vyše stokrát. Keď sa začal aktívnejšie venovať fotografovaniu, príroda Sivca a jeho okolitých lesov sa stala jeho ateliérom.

Tento rok uzrela svetlo sveta fotografova publikácia Sivec a jeho okolie objektívom, v ktorej prezentuje tie najkrajšie zábery, ktoré sa mu podarilo zachytiť za vyše 10 rokov počas prechádzok v tejto čarovnej časti Slovenska. Tie, ktoré sa podarilo zhmotniť, si môžete pozrieť v knihe a výber 30 fotografií aj na výstave v **Botanickej záhrade UPJŠ** v Košiciach.

Ako milovník prírody by chcel autor výstavou poukázať, aká je príroda na Sivci a v jeho okolí nielen krásna, ale aj krehká a o to viac by sme si ju mali vážiť a chrániť.

REKLAMA

Vernisáž stihnete 6. novembra o 17:00 hod. a súčasťou bude aj slávnostné uvedenie knihy do života. Výstava potrvá do 29. novembra.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

REKLAMA

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: tlačová správa

Ako udržať mladých ľudí na východnom Slovensku - Ekonomika a financie - Rádio Regina Východ - STVR

📅 27. 10. 2026, 11:08, Zdroj: [reginavychod.rtvs.sk](#) , Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 89 190 GRP: 1,98 OTS: 0,02 AVE: 952 EUR

Ako udržať mladých ľudí na východnom Slovensku - Ekonomika a financie - Rádio Regina Východ - STVR

Ako udržať mladých ľudí na východnom Slovensku

27. 10. 2026 11:08 | Ekonomika a financie

Odchod mladých a vzdelaných ľudí z východného Slovenska sa nemusí začať až pri hľadaní zamestnania. Dôležitým momentom môže byť už výber vysokej školy, ktorý ovplyvňuje ich ďalšie profesijné smerovanie.

Pri rozhodovaní o tom, či v regióne zostanú, zohrávajú významnú úlohu možnosti vysokoškolského štúdia aj pracovné príležitosti. Otázkou je tiež, čo môže východné Slovensko získať, ak sa absolventi rozhodnú zostať.

Ako si región môže udržať mladých a vzdelaných ľudí, zisťoval Maroš Kmec v rozhovore s docentom Ladislavom Novotným a doktorom Lórantom Pregim z Ústavu geografie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Migrácia študenti Máte problém s prehrávaním? Nahláste nám chybu v prehrávači.

Foto: Ilustrácia AI

Nádory pľúc, astma aj nové možnosti liečby. UNLP spojila pľúcnych lekárov a chirurgov na kongrese

27. 10. 2026, 13:38, Zdroj: [unlp.sk](#), Autor: Ladislava Šustová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Lekárska fakulta UPJŠ

Dosah: 1 654 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 196 EUR

Nádory pľúc, astma aj nové možnosti liečby. UNLP spojila pľúcnych lekárov a chirurgov na kongrese

Nádory pľúc patria medzi vážne ochorenia, pri ktorých zohráva kľúčovú úlohu včasná diagnostika. „Od januára do augusta tohto roka sme zrealizovali na našom pracovisku 721 bronchoskopických vyšetrení. Z toho približne každý šiesty pacient mal bronchoskopiu vykonanú pre tumor pľúc,“ uviedol MUDr. Roman Klimčík, zástupca prednostu Kliniky pneumológie a ftizeológie UNLP Košice.

Aj tieto témy patrili medzi odborné výzvy, ktorým sa venovali účastníci II. košického pneumologického a torakochirurgického dňa. Jeho hlavnou témou boli zaujímavé prípady z pneumológie a hrudníkovej chirurgie, ktoré priniesli lekárom aj sestram cenné skúsenosti z každodennej praxe.

Spoločným cieľom je čo najlepšia starostlivosť o pacienta

Kongres zorganizovala UNLP Košice a **Lekárska fakulta UPJŠ**. O svoje skúsenosti sa podelili najmä odborníci z Kliniky pneumológie a ftizeológie a II. chirurgickej kliniky našej nemocnice.

Riaditeľ UNLP Košice, MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH, zdôraznil tri dôležité aspekty kongresu: rozbor konkrétnych prípadov z praxe, spoluprácu odborníkov a zapojenie sestier do podujatia. „Práve tieto dve kliniky môžu byť príkladom pre ostatných, že práca pneumológa a torakochirurga je prínosom nielen pre obe pracoviská, ale predovšetkým pre našich pacientov aj nemocnicu.“

Pľúcní lekári sa venujú vyšetrovaniu pacienta a liečbe ochorení dýchacieho systému. Hrudní chirurgovia vstupujú do liečby v prípadoch, keď je potrebný operačný zákrok. Ich úzka spolupráca je dôležitá napríklad pri nádoroch pľúc, keď treba správne určiť diagnózu a zvoliť najvhodnejší postup liečby.

Od nádorov pľúc až po ťažko liečiteľnú astmu

Lekárska sekcia sa venovala moderným možnostiam diagnostiky a liečby nádorov pľúc, mediastína a hrudnej steny, ale aj operačným postupom. Odborníci diskutovali tiež o tuberkulóze, ochoreniach spojených s dýchavicou, respiračnom zlyhávaní či komplikáciách, ktoré si vyžadujú zásah hrudníkového chirurga.

Pozornosť dostala aj ťažko liečiteľná bronchiálna astma. Ide o chronické zápalové ochorenie dýchacích ciest, ktoré sa môže prejavovať sťaženým dýchaním, pískaním na prieduškách, suchým dusivým kašľom či pocitom zvierania na hrudníku.

„Základom liečby sú inhalačné lieky, ktoré tlmia zápal a pomáhajú uvoľniť priedušky. Ak pacient napriek správne nastavenej a užíwanej liečbe nemá ochorenie dostatočne pod kontrolou, môže byť vhodným riešením aj biologická liečba. Tá dopĺňa bežnú terapiu a môže pomôcť zmierniť príznaky aj u pacientov s ťažkou astmou,“ povedala MUDr. Lenka Kopčová, MPH.

Výmena skúseností v prospech pacientov

Tohtoročný kongres priniesol aj samostatnú sekciu pre sestry, ktoré sú dôležitou súčasťou liečebného tímu. Organizátori chcú v kongrese pokračovať aj v budúcnosti a vytvárať priestor nielen na pravidelnú výmenu skúseností medzi odborníkmi z regiónu, ale aj z celého Slovenska.

Autor/Zdroj: Komunikačné oddelenie

Publikoval: Mgr. Ladislava Šustová

Dátum publikovania: 27.10.2026

Aktualizované: 27.10.2026

Upravil: Mgr. Ladislava Šustová

Autor: Ladislava Šustová

Kam za kultúrou v Košiciach – program od 27. do 31. októbra

27. 10. 2026, 14:47, Zdroj: eastmag.sk, Autor: **Andrea Bercik**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: 48 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 EUR

Kam za kultúrou v Košiciach – program od 27. do 31. októbra

27. októbra 2026

21 4 minutes read

Kultúrne podujatia aktuálne síce potešia predovšetkým milovníkov výtvarného umenia, no na svoje si prídu aj priaznivci divadla, hudby či filmu.

UTOROK 27. október

Dnes sa o 16:00 hod. v Slovenskom technickom múzeu uskutoční slávnostné otvorenie výstavy „EXTRAPOLÁCIE – HISTÓRIA VÝPOČTOVEJ TECHNIKY NA SLOVENSKU“. Slovenské technické múzeum v spolupráci s Ústavom informatiky Slovenskej akadémie vied v Bratislave, Ústavom informatiky **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a so Superpočítačovým centrom Technickej univerzity v Košiciach predstavuje exponáty zo zbierok STM a Vás zavedie do fascinujúceho sveta výpočtovej techniky.

Lutnový koncert európskej hudby pre teorbu a arcilutnu zo 16. a 17. storočia, v ktorom účinkuje slovenský lutnista a muzikológ Michal Hottmar, stihnete dnes o 16:30 hod. v hudobnom oddelení VKJB na Hlavnej 48.

Ivan Mládek a Banjo Band p richádzajú na Slovensko s novým programom „Posledný krč"! a dnes sa s ním predstavia v Historickej radnici o 19:00 hod. Pripravte sa na večer plný humoru, originálnych pesničiek a typického mládkovského nadhľadu. Dozviete sa napríklad, ako si svojpomocne „vyliečiť“ prostatu, čo znamená český výraz „Černoch v ďateline“, čo bolo napísané na jednom bratislavskom dome v roku 1970, prečo musí Kalamity Jane chodiť na karate alebo koľko pív denne vypil legendárny Ivo Pešák. Čakajú vás veselé príbehy, nezameniteľný humor, obľúbené pesničky a množstvo ďalších kuriozít, ktoré vás pobavia od začiatku až do konca.

STREDA 28. október

Výstava s názvom Jonsy Gáll – Podobenstvá sa začne vernisážou už dnes o 16:30 hod. vo Veritase. Ide o sprievodné podujatie v rámci Festivalu sakrálneho umenia 2026. Kurátorkou výstavy je Lenka Šafranová.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

REKLAMA

Východoslovenská galéria pozýva na vernisáž výstavy Peter Sceranka – Tajnosť vzduchu, ktorá sa uskutoční dnes o 18.00 hodine vo Východoslovenskej galérii na Hlavnej 27. Výstava nie je monografickou prehliadkou autorovej tvorby, ale kurátorskou selekciou diel, ktorá poukazuje predovšetkým na jeho tvorivú polohu kresliara, maliara a tvorcu koláží.

ŠTVRTOK 29. október

Dnes štartujú aj obľúbené Potulky mestom Košice a potrvajú až do utorka, tentoraz na tému Dominikánsky kostol a kláštor s podzemím. Podrobnosti nájdete tu.

Dnes si rozhodne nenechajte ujsť besedu o filmových miestach a Slovensku ako filmovej krajine, v ktorej sa nakrúcali známe slovenské, české i svetové filmy. Hostom bude spisovateľ a publicista Tomáš Galierik, autor kníh Filmové miesta I., II. Beseda štartuje o 17:00 hod. v centrálnej pobočke VKJB.

PIATOK 30. október

Dnes o 18:00 hod. sa uskutoční slávnostná vernisáž monumentálnej landartovej inštalácie Metamorfóza od umelca Štefana Poláka v Botanickej záhrade. Toto unikátne dielo je najnovším prírastkom do projektu Slovenskej landartovej galérie, ktorá prepája vybrané miesta Košického kraja umením v prírode.

Prvú premiéru Národného divadla Košice v sezóne 2026/2027 uvedie činoherný súbor práve dnes o 19:00 hod. Pri príležitosti nedávnych nedeľných 90. narodenín dramatika, politika a prvého postkomunistického československého prezidenta Václava Havla prichádza na javisko Malej scény NDKE inscenácia jeho jednoaktovky Vernisáž v réžii Jána Luterána.

REKLAMA

O odchode z rodinného hniezda, internátnych rokoch aj nástrahách samostatného života porozpráva Zoltán Kóhalmi v novom stand-up predstavení Dospievane. Do Historickej radnice v Košiciach zavíta dnes o 18.00 hod.

Fanúšikovia slovenského a českého rapu sa môžu tešiť na spoločný koncert dvoch výrazných mien súčasnej scény. Saul a Hasan vyrazajú na spoločné turné „OD NEKONEČNA DO DÁVNA“, v rámci ktorého zavítajú aj do Košíc. Už dnes o 20.00 hod. sa predstavia v Kunsthalle/Hale umenia.

SOBOTA 31. október

Čo by ste urobili, keby ste sa jedného rána zobudili na gauči – nahí – vedľa svojho kolegu z práce? A čo ak by si ani jeden z vás nepamätal, ako ste sa tam ocitli? Práve takáto absurdná situácia sa stáva začiatkom komédie Dvaja celkom nahí muži, ktorá ponúkne divákovi dnes o 19.00 hod. v Historickej radnici večer plný humoru, prekvapení a nečakaných zvratov. Na javisku sa predstavia Roman Poláčik, Marián Labuda ml., Gabriela Dzuríková a Viktória Vadovičová, ktorí prinášajú energickú komediálnu hru plnú presných dialógov, situačného humoru a hereckej súhry.

administrator

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: Andrea Bercik

V košíckom STM priblíži nová výstava históriu výpočtovej techniky

27. 10. 2026, 16:39, Zdroj: [tasr.sk](#), Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 1 554 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 191 EUR

V košíckom STM priblíži nová výstava históriu výpočtovej techniky

Košice 27. októbra (TASR) - Príbeh informačných technológií na Slovensku približuje výstava Extrapolácie 2026 - História výpočtovej techniky na Slovensku v Slovenskom technickom múzeu (STM) v Košiciach, a to prostredníctvom exponátov zo zbierok STM. Ako TASR informovali z múzea, výstava potrvá od 28. októbra do 31. augusta 2027. Výstavu pripravilo STM v Košiciach v spolupráci s Ústavom informatiky Slovenskej akadémie vied v Bratislave, Ústavom informatiky Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach a so Superpočítačovým centrom Technickej univerzity v Košiciach po siedmich rokoch. „Výstava pripomína, že príbeh informačných technológií na Slovensku sa nezačal až po roku 1990, ale začiatky informatiky boli na Slovensku položené už v roku 1956,“ dodali s tým, že predstavuje aj prácu ľudí, ktorí sa podieľali na výskume, vývoji, výrobe a praktickom využívaní výpočtovej techniky. K dispozícii budú aj verejnosti doteraz neprístupné zbierkové predmety, medzi nimi napríklad prvé elektrónkové výpočtové zariadenia či technológie používané na konci 20. storočia. Expozícia je rozdelená do troch tematických častí. Prvá obsahuje historické zbierkové predmety, ktoré sú usporiadané podľa vývojových etáp až po koniec 20. storočia. Druhá predstaví jednotlivé časti počítača, jeho vývoj a prepojenosť s komunikačnými technológiami. Návštevníci sa dozvedia aj informácie o výskume, vývoji a výrobe počítačov v bývalom Československu a počítačoch dovážaných zo zahraničia. Tretia časť obsahuje interaktívny kiosk, ktorý podľa múzea umožní nahliadnuť do sveta prvých počítačových hier. Podľa autora výstavy a kurátora referátu elektrotechniky STM Petra Drozda je tohtoročná výstava prvýkrát kompletne realizovaná STM a taktiež ponúka návštevníkom exponáty výhradne zo zbierok STM. „Cieľom výstavy je priblížiť mladej generácii skutočnosť, že aj na území dnešného Slovenska bola vyrábaná výpočtová technika. Vedecké inštitúcie predstavujú svoje programy, úlohy, základné informácie o komunikačných sieťach a najnovších superpočítačoch Devana a Perún,“ dodal s tým, že doba výstavy nebude obmedzená trvaním akademického semestra, ale potrvá do začiatku budúceho školského roka. UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe foto a videozáznam. mah mia

Autor: TASR

Elektromobil z pohľadu fyziky - Veda a technika - Rádio Slovensko - STVR

27. 10. 2026, 19:13, Zdroj: [slovensko.stvr.sk](#), Vydavateľ: Slovenská televízia a rozhlas, Autor: Milan Rendoš, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika
Dosah: 89 190 GRP: 1,98 OTS: 0,02 AVE: 780 EUR

Elektromobil z pohľadu fyziky - Veda a technika - Rádio Slovensko - STVR

Elektromobil z pohľadu fyziky

27. 10. 2026 19:13 | Veda a technika

Ludstvo dokázalo elektrinu využívať skôr, ako boli vymyslené spaľovacie motory. Napriek tomu však hlavný vývoj automobilového priemyslu udávali vozidlá poháňané benzínom alebo naftou. Sprievodné javy pri využívaní fosílnych palív však tvoria problémy s udržateľnosťou klimatických podmienok. Na elektromobil sa preto skúšame pozeráť ako na auto budúcnosti. Redaktor Milan Rendoš oslovil Mariána Kireša, docenta Ústavu fyzikálnych vied Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Elektromobil z pohľadu fyziky

Autor: Milan Rendoš; FOTO: magnific

Živé vysielanie ????

Autor: Milan Rendoš

Súhrn výsledkov zo dňa 27. 10. 2026

📅 27. 10. 2026, 21:26, Zdroj: hockeyslovakia.sk , Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzitné spolky, organizácie a médiá**, Kľúčové slová: **University Spartacus**

Dosah: 12 110 GRP: 0,27 OTS: 0,00 AVE: 459 EUR

Súhrn výsledkov zo dňa 27. 10. 2026

TIPOS SHL

HK '95 Považská Bystrica - HC crypto4me TEBS Bratislava 0:3 (0:1, 0:0, 0:2)

Góly: 17. Beták Šimon , 43. Petráš Richard , 60. Petráš Richard

Návšteva: 204 divákov

Zápasové info: Prehľad :: Štatistiky :: Zostavy :: Herné situácie

Univerzitná hokejová liga

University Spartacus Košice - STU Bratislava 3:4 (0:0, 2:4, 1:0)

Góly: 30. Divulit Dušan , 32. Onderík Šimon , 44. Miovkanych Artur - 22. Ďurica Šimon , 23. Valovič David , 27. Hodál Samuel , 37. Ďurica Šimon

Návšteva: 283 divákov

Zápasové info: Prehľad :: Štatistiky :: Zostavy :: Herné situácie

HK UMB Banská Bystrica - Gladiators TnUAD Trenčín 6:0 (1:0, 4:0, 1:0)

Góly: 9. Kňaze Matej , 24. Kalnický Róbert , 29. Tóth Ferdinand , 35. Lantoši Marek , 38. Melicher Patrik , 48. Simonides Martin

Návšteva: 237 divákov

Zápasové info: Prehľad :: Štatistiky :: Zostavy :: Herné situácie

Liga starších žiakov A1

HK Nové Mesto nad Váhom - HC Petržalka 2010 10:4 (1:1, 4:1, 5:2)

Góly: 19. Jelínek Adam , 26. Jelínek Adam , 28. Cintula Dominik , 38. Baluška Branislav , 38. Holota Marko , 43. Jurika Adam , 44. Zábavčík Tobias , 54. Kočický Lukáš , 56. Jurika Adam , 60. Kočický Lukáš - 3. Šima Alex , 36. Löwy Samuel , 41. Šima Alex , 43. Löwy Samuel

Návšteva: 30 divákov

Zápasové info: Prehľad :: Štatistiky :: Zostavy :: Herné situácie

Liga mladších žiakov AA

HK Spišská Nová Ves - HK Sršne Košice 2:4 (2:0, 0:2, 0:2)

Návšteva: 20 divákov

Zápasové info: Prehľad

Liga mladších žiakov A

HK Spišská Nová Ves - HK Sršne Košice 4:2 (2:0, 0:2, 2:0)

Návšteva: 20 divákov

Zápasové info: Prehľad

Kedysi chátali, dnes pútajú pozornosť a ukazujú, ako sa dá obnovovať história

28. 10. 2026, Zdroj: **SME - Korzár**, Strany: 6, 7, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Elena Danková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 4505 EUR

Kedysi chátali, dnes pútajú pozornosť a ukazujú, ako sa dá obnovovať história

Dôležitú úlohu pri každej rekonštrukcii zohrávali nielen pamiatkové a reštaurátorské výskumy, ale aj tí ľudia, ktorí celý tento proces vzali do rúk.

Košice menia svoju tvár. Mnohé historické budovy, ktoré ešte pred dekadou chátali, dnes majú nový šat, одобrený aj pamiatkarmi. Pozreli sme sa na šesť budov na západnej strane centra mesta a ich citlivé premeny, ktoré rešpektovali ich architektonicky vzácne prvky a minulosť.

Budovy reprezentujú rôzne umelecké štýly, ktoré sa v pomerne krátkom čase od konca 19. storočia až do 30. rokov 20. storočia v Košiciach vystriedali.

„Od historizmu, ktorý predstavuje náročná budova na Alžbetinej 44, odkaz uhorského národného štýlu čítame na budove Gymnázia Šrobárova a aj budove **UPJŠ**, model neskorosecesnej budovy sa objavuje v podobe Tostovho paláca na Moyzesovej ulici až po modernu bývalej Obchodnej komory na Bačíkovej 2,“ vymenúva Zuzana Varechová z Krajského pamiatkového úradu v Košiciach.

Budovy považuje za dobrý príklad obnovy a úpravy. Sú snahou obnoviť a ukázať hodnoty historickej architektúry s prinavrátením alebo s využívaním pôvodnej funkcie, ako sú obe školy, ale tiež adaptovaním na byty v prípade budov na Bačíkovej ulici 2, Moyzesovej 16 a Alžbetinej 44. Rekonštrukciám predchádzali pamiatkové výskumy aj reštaurátorské výskumné dokumentácie.

„Dôležitú úlohu pri každej z nich zohrával tím ľudí, ktorí sa pri danej stavbe stretnú a ktorí celý tento proces realizujú, od vlastníkov, stavebných inžinierov, stavbyvedúcich, stavebných dozorov, reštaurátorov, remeselníkov až po pamiatkarov. V týchto konkrétnych prípadoch sa tento proces vydaril,“ hodnotí Varechová.

Secesné gymnázium

Košický samosprávny kraj od marca 2021 opravuje historickú budovu Gymnázia Šrobárova. Práce v týchto mesiacoch finišujú a stáli viac ako dva milióny eur.

Na budove bola pôvodná fasáda a niektoré okná a dvere mali aj 130 rokov. Otvoril ich aj silnejší vietor a spôsobovali úniky tepla. V zlom stave bol aj vstupný portál a vzácne atikové štíty, ktoré sa rozpadávali. Súčasťou obnovy je aj riešenie vlhnutia, pretože pre tieto problémy už nemohla fungovať kuchyňa v suteréne.

Budova gymnázia bola postavená v rokoch 1892 až 1894 ako jedna z prvých stavieb so secesnými prvkami v Košiciach a doteraz dotvára kolorit historického centra mesta.

Charakterizuje ju typické červené režné murivo, ktoré zdobí fasádu v úrovni prvého podlažia. Kultúrna pamiatka Šrobárova 1, Košice sa nachádza v Mestskej pamiatkovej rezervácii Košice, už za vonkajším okruhom bývalých mestských hradieb.

„Budova bola postavená košickou firmou Arpáda a Gejzu Jakabovcov, a to na základe rozhodnutia Ministerstva školstva Uhorského kráľovstva z roku 1892, ktoré poverilo návrhom staviteľa Gyula Pártosa,“ vysvetľuje Zuzana Varechová.

Uličné a dvorové fasády sú v jednotnom, pre mnohé školské budovy charakteristickom uhorskom štýle, ktorý interpretuje stvárnenie fasád v romanticky ladenom neskorom historizme spolu s národnými motívmi.

„Fasáda vo výške prízemí je pokrytá pohľadovými obkladovými keramickými tehliami, pre ktorých farbu budova získala názov „Červená škola“. Autor projektu námet pre dekoratívne keramické kartuše v atikových štítoch čerpal z maďarského ľudového umenia, ale v štítoch

sa objavujú aj odkazy na uhorský erb," dodáva Varechová.

Proces obnovy zahŕňa aj reštaurovanie dvorových a uličných fasád vrátane už spomínaných atikových štítov a tehlového pohľadového muriva.

„Počas prác bol na hlavnej uličnej fasáde v atikovom štíte odhalený uhorský erb, aj pôvodný názov školy či výmaľba stropu v priestore pôvodného hlavného vstupu, na nároží Moyzesovej a Šrobárovej ulice. Na hlavnej fasáde bol počas prác odhalený názov – Kassa Magyar királyi állami felsőbb leányiskola (Košická uhorská kráľovská vyššia štátna dievčenská škola), pričom na fasáde je vyhotovená skratka: M. K. KIRÁLYI ÁLLAMI FELSŐBB LEÁNYISKOLA. Tento nápis bol reštaurátorskými postupmi zakonzervovaný a prekrytý novým náterom tak, aby ostala stopa po prvom názve školy," vysvetľuje Varechová.

V centrálnej časti uličnej fasády v atikovom štíte bol odkrytý uhorský erb, pričom sa objavili aj stopy jeho glazovania.

Keďže podobná symbolika sa objavuje aj na dvorových fasádach, krajský pamiatkový úrad odsúhlasil obnovu erbu a jeho prezentovanie ako pripomienku pôvodnej výzdoby z obdobia vzniku školy. Dokonca do niky za erb vložili študenti spolu s pedagógmi aj časovú schránku.

Opäť slúži na bývanie

Len o pár metrov ďalej, na rohu Alžbetinej a Moyzesovej, oficiálne na Alžbetinej 44, prešla obnovou historická budova, ktorá bola roky veľmi zanedbaná.

Tento niekdajší bytový dom patril pred vyše dvoma desaťročiami mestu. Už v tom čase bola budova v zlom stave. Mala deravú strechu a hrozilo, že sa z nej môže kedykoľvek uvoľniť škridla. Preto boli na chodníku inštalované zábrany, ktoré chránili chodcov pred nehodou.

V objekte sa nachádzalo 20 nájomných bytov, pričom iba v piatich prípadoch evidovalo mesto platné nájomné zmluvy. V roku 2003 sa rozhodli mestskí poslanci nehnuteľnosť odpredať do súkromných rúk.

„Stav budovy bol naozaj tristný," vraví Zuzana Varechová.

Po takmer 20 rokoch a po výmene viacerých vlastníkov je budova nakoniec opravená, a to aj s prínavrátením originálneho farebného riešenia fasád v historizujúcom štýle a farebnosti okenných výplní. Budova opäť slúži na bývanie, teda na účel, na ktorý bola postavená.

Budovu dnes tvorí 22 bytov, štyri nebytové priestory, súkromný dvor a parkovanie v podzemí. Pod dvorovou časťou je garáž, ktorá je prístupná autovýťahom.

Investorom Rezidencie Alžbetina je spoločnosť RE Košice, ktorá tento neoklasický meštiansky dom z 19. storočia zrekonštruovala. Obnova je dielom košického architekta Viliama Kolesnáča.

Do pôrodnice prišli filozofi

Po krátkej prechádzke parkom Moyzesova smerom na sever návštevník narazí na ďalšiu citlivo zrekonštruovanú historickú budovu.

Tá na Moyzesovej 9 dostala názov Platón po antickom filozofovi a je súčasťou Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Budova bola pôvodne postavená ako Uhorský kráľovský inštitút pre babice – Magyar királyi bábaképző v rokoch 1905 – 1907 podľa projektu budapeštianskeho architekta Sándora Baumgartena košickou staviteľskou firmou Arpáda a Gejzu Jakabovcov, spolu so staviteľom Jánošom Halmošom.

Podobne ako Gymnázium Šrobárova nesie budova znaky uhorského štýlu verejných budov.

„Po vzniku Československej republiky vystriedal uhorský štátny znak československý. Pri reštaurovaní fasád sa prínavrátil aj hlavný vstup z Moyzesovej ulice, vytvorila sa ideálna rekonštrukcia podľa zachytenej autentickej podoby na historických fotografiách a podľa projektu," vraví Varechová.

Všetky budovy bývalej detskej nemocnice sa postupne zmenili na školské budovy **UPJŠ**, čím vznikol za budovou Rektorátu **UPJŠ** moderný vysokoškolský kampus.

Okrem Platóna sú v ňom aj budovy Aristoteles a Sokrates. Univerzita zrekonštruovala budovu Platón za približne tri milióny eur, pričom financovanie pokryli štrukturálne fondy EÚ, dotácie ministerstva a vlastné zdroje univerzity. Rekonštrukcia budovy bola ukončená v septembri 2016.

Dom mešťanostovej ženy

Neprehliadnuteľnou budovou je aj Tostov palác na Moyzesovej 16, a to hlavne vďaka svojim netradičným zaobleným tvarom. Táto národná kultúrna pamiatka bola pri obnove opätovne adaptovaná na bývanie, teda na funkciu, na ktorú bola primárne postavená.

Tostov palác dala postaviť Mária Horváth, neskôr Tostová, manželka Lászlóa Tosta, v rokoch 1911 – 1912, keď zdedila väčšiu sumu peňazí po smrti svojho otca. Celý čas bola majiteľkou aj manažérkou domu, keďže v ňom bolo 15 nájomných bytov, o ktoré sa bolo treba starať.

Bývali tam aj českí vojaci, Slováci, Židia, Maďari, úradníci, rôzni ľudia. Na tú dobu to bol veľmi moderný dom, keďže mal aj kanalizáciu, elektrinu a kľozety – záchody. Jej manžel László Tost bol mešťanostom Košíc (dnešná funkcia primátora) v rokoch 1938 – 1939. Snažil sa zachraňovať prenasledovaných Židov a bol proti nylasovcom, za čo ho zastreli.

Po vojne štát tento dom vyvlastnil a stal sa národným majetkom. Vyše 20 rokov v ňom žili rôzne rodiny, až kým v budove mesto nezriadilo Dom družby – Dom sovietsko-československého priateľstva. Vznikli tu reprezentačné priestory určené na rôzne kurzy a prednášky.

Objekt neskôr odkúpil súkromný investor a prestaval ho na bytový dom.

Cieľom pamiatkovej obnovy bolo vytvoriť reprezentačné viacizbové byty, ktoré spolu s náročne vyhotovenou dekoratívnou fasádou odzrkadľujú úroveň meštianskeho bývania na začiatku 20. storočia v Košiciach.

„Cieľom reštaurovania bolo prinavrátenie umeleckých a architektonických kvalít exteriéru kultúrnej pamiatky, ktorá reprezentuje fázu neskej secesie, podľa návrhu z roku 1911, architektom Györgyom Dénesom, študentom Károlya Kósa, a realizátorom stavby Jánom Baloghom v roku 1912,“ ozrejmjuje Zuzana Varechová.

Obnova znamenala návrat k pôvodnému vzhľadu fasád vrátane pôvodnej farebnosti, charakteru povrchov, štruktúr, materiálov, detailov aj k oprave oplatenia. Tostov palác zrekonštruovala spoločnosť Elit-byt development v rokoch 2021 – 2023.

Dielo Ľudovíta Oelschlägera

Rovnaký investor obnoví aj ďalší architektonický skvost – budovu bývalej obchodnej komory na rohu Bačíkovej a Hlavnej ulice, tesne vedľa Ústavného súdu.

Budova na Bačíkovej 2 bola postavená v rokoch 1929 – 1930 pre Obchodnú a priemyselnú komoru, teda na administratívne účely, na mieste pôvodnej jednopodlažnej budovy. Autorom projektu bol významný košický predstaviteľ moderny Ľudovít Oelschläger, stavebné práce prebiehali pod taktovkou miestnej firmy Huga Kaboša.

V 50. rokoch 20. storočia bola budova znárodnená a pripadla Štátnej banke československej, krajskej pobočke v Košiciach. V tom čase vybudovaná prístavba v západnej časti uličného krídla zopakovala tvaroslovie uličnej fasády pôvodnej budovy.

Pamiatkarka Zuzana Varechová pripomína, že dvojposchodový podpivničený dom s vnútorným dvorom má z Bačíkovej ulice centrálnu situovaný portikus tvorený mohutnými umelokamennými stĺpmi s hlavným vstupom, ktorým sa vchádza do priestoru reprezentatívneho hlavného schodiska.

Z Hlavnej ulice je vedľajší vstup s točitým schodiskom, umiestneným v oválnom dvorovom schodiskovom rizalite. Architektonické riešenie fasád je ovplyvnené takzvaným oblúčkovým dekorativizmom.

„Po celkovej obnove fasád a interiéru sa nakoniec budova zmení na byty. Vo svojich vyjadreniach sme apelovali na obnovu zachovaných hodnotných prvkov v interiéri, ako sú schodiská či veľká a malá zasadačka s kamenným obkladom. Ale aj na kvalitnú obnovu brizolitových fasád, kamenných prvkov – ako je orámovanie okien a obklad z travertínu, či kovových prvkov – zábradlia z prvej stavebno-historickej etapy z roku 1930,“ vraví Varechová.

V tvare písmena E

Vydarenú rekonštrukciu historickej budovy v centre môžu návštevníci obdivovať aj na Komenského 2 v prípade SPŠ strojníckej. Košický samosprávny kraj ako zriaďovateľ zrekonštruoval túto priemyslovku blízko Námestia Maratónu mieru za jeden rok, dokončená bola v septembri 2026.

Budova je národnou kultúrnou pamiatkou a má pôdorysný tvar písmena E. Vyučovanie na pôvodnom trojročnom Vyššom strojníckom učilišti sa začalo v roku 1872 ešte za Rakúsko-Uhorsko. Stavebno-technický stav budovy bol dlhodobou na hrane užívania a vyžadoval si postupnú obnovu, čoho si bola škola vedomá.

Komplexná rekonštrukcia sa týkala suterénu, učební, toaliet, striech, komínov, rozvodov či odkvapov a prebiehala v etapách. Prvá etapa zahŕňala architektonicko-historický výskum od architekta Petra Hudáka či projektovú dokumentáciu. Druhá (hlavná) etapa sa začala v

roku 2025. Výška investície dosiahla viac ako 5,8 milióna eur.

Príbeh stavby na tomto mieste sa začal už pred rokom 1869, keď tu stála ešte staršia budova, a vtedajší objekt zakúpil a adaptoval na Vyššie strojnícke učilište zakladateľ školy o tri roky neskôr. V rokoch 1885 – 1886 tu postavili novú dvojpodlažnú stavbu v neorenesančnom výraze, podľa zachovanej dokumentácie známeho košického staviteľa Petra Jakaba.

V ďalšej fáze rozšírili a dostavali existujúcu budovu severným smerom – a to v rokoch 1900 – 1901 v eklektickom štýle, podľa návrhu, ktorý pripravil inžinier Gustáv Marró. Spolu s úpravou fasády došlo aj k výmene okien a úprave strechy, ktorá sa stala vďaka svojmu tvaru a výzdobe dodnes klenotom stavby.

Pozoruhodný bol tiež napríklad interiér učiteľskej knižnice vedľa zborovne, ktorú členila pavlač na oceľových konzolách a vstavané knižničné police. Výnimočným technickým riešením bol aj špeciálny výťah, určený na transport ťažkých učebných pomôcok (funkčných modelov a strojových zariadení).

Fasády budovy školy boli upravené v novobarokovom slohu s mansardovými strechami nad rizalitmi, fasády dielní boli upravené v klasicizujúcom duchu priemyselnej architektúry zo začiatku 20. storočia s dekoratívnymi vlysami z režnej tehly.

V 20. storočí škola prešla viacerými prestavbami, dostavbami, úpravami a zásahmi, až po súčasnú veľkú obnovu s reštaurovaním, ktorá odkryla jej nečakané krásy.

Gymnázium na Šrobárovej ulici.

FOTO: KORZÁR/ELENA DANKOVÁ Budova Platón stojí vedľa Aristotela aj Sokrata.

FOTO: ELENA DANKOVÁ

SPŠ Strojnícka.

FOTO: KORZÁR/ELENA DANKOVÁ

Tostov palác.

FOTO: ELENA DANKOVÁ Bývalá Obchodná a priemyselná komora je dielom známeho architekta.

FOTO: ELENA DANKOVÁ

OD SECESIE PO MODERNU: ZÁPADNÁ ČASŤ CENTRA KOŠÍC MENÍ SVOJU TVÁR K LEPŠIEMU, ŠEŠŤ PAMIATOK DOSTALO NOVÝ ŽIVOT

Autor: ELENA DANKOVÁ

Matematika nie je len školský predmet. Je to základná zručnosť pre život a budúcnosť Slovenska

📅 28. 10. 2026, 5:55; Zdroj: vedanadosah.cvtisr.sk ; Sentiment: Pozitívny; Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach; Kľúčové slová: Dušan Šveda

Dosah: 4 055 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 295 EUR

Matematika nie je len školský predmet. Je to základná zručnosť pre život a budúcnosť Slovenska

28. októbra 2026

Rozumieť číslam, vyhodnocovať informácie, rozhodovať o vlastných financiách či riešiť problémy. Matematika je základnou zručnosťou, ktorú potrebujeme v každodennom živote bez ohľadu na povolanie. Slovensko má však vážny problém s matematickou gramotnosťou. Ukazujú to medzinárodné merania aj skúsenosti škôl a univerzít. Ministerstvo školstva preto predstavilo päť vzájomne prepojených opatrení, ktoré majú zmeniť spôsob vyučovania matematiky, podporiť učiteľov a lepšie pripraviť mladých ľudí na ďalšie štúdium, prácu aj život v ére umelej inteligencie.

Matematika nie je len o vzorcoch a rovniciach. Je predovšetkým o schopnosti logicky myslieť, hľadať súvislosti a riešiť problémy. Zdroj: iStock/zzetugutmen

Po zmene v prístupe k matematike už roky volajú zástupcovia škôl, univerzít i zamestnávateľov. Podpriemerné výsledky žiakov potvrdzujú aj výsledky medzinárodných testovaní. Zároveň klesá podiel žiakov, ktorí si vyberajú matematiku ako maturitný predmet. Kým v roku 2015 si ju zvolilo 14,3 percenta maturantov, v roku 2026 už len 10,4 percenta. Slabé matematické základy pritom obmedzujú možnosti mladých ľudí pri ďalšom štúdiu a môžu prispievať k neúspešnosti v prvých ročníkoch vysokých škôl, najmä v technických a prírodovedných odboroch.

„Matematika nie je len o vzorcoch a rovniciach. Je predovšetkým o schopnosti logicky myslieť, hľadať súvislosti a riešiť problémy. V ére umelej inteligencie bude ešte dôležitejšie vedieť informáciám porozumieť a kriticky ich posúdiť. Nestačí, aby nám technológia poskytla odpoveď. Musíme vedieť posúdiť, či je správna. Matematiku preto nepotrebujú len budúci vedci a inžinieri. Potrebuje ju každý,“ uviedol minister školstva Tomáš Drucker.

Pozrite si

Učítelia podstúpia vzdelávanie

Ministerstvo preto pripravuje päť konkrétnych opatrení. Inovuje vzdelávacie štandardy tak, aby sa výučba viac sústredila na porozumenie, praktické úlohy, logické myslenie a prácu s dátami namiesto mechanického memorovania. Každý učiteľ matematiky základnej i strednej školy, teda približne 18-tisíc pedagógov, absolvuje rozsiahle 50-hodinové vzdelávanie a získa dlhodobú odbornú podporu prostredníctvom profesijných komunít. Súčasne sa pripravujú kvalitné vzdelávacie materiály a metodiky. Ďalším opatrením je zavedenie povinnej maturity z matematiky, ktorá bude mať dve úrovne a zohľadňovať sa budú jej výsledky pri prijímaní na vysoké školy.

„Nejde nám len o zavedenie maturity z matematiky, ale predovšetkým o skvalitnenie matematického vzdelávania. Chceme sa posunúť od memorovania postupov a mechanického precvičovania algoritmov ku skutočnému porozumeniu. Žiaci by mali chápať, prečo sa matematiku učia a ako ju dokážu využívať v praxi,“ vysvetlil **Dušan Šveda**, odborný garant zmien matematického vzdelávania.

Povinná maturita bude mať dve úrovne, aby zohľadňovala rozdielne potreby a ďalšie smerovanie žiakov. Základná úroveň preverí matematické zručnosti potrebné pre každodenný život, pre prácu a ďalšie vzdelávanie prostredníctvom externého testu. Pokročilá úroveň bude určená najmä žiakom smerujúcim na vysokoškolské štúdium vyžadujúce hlbšie matematické vedomosti a bude pozostávať z externého testu a ústnej skúšky. Žiaci, ktorí si na príslušných gymnáziách zvolia pokročilú úroveň, nebudú musieť maturovať z ďalšieho voliteľného predmetu.

Povinná maturita sa bude týkať gymnázií, stredných priemyselných škôl a vybraných odborov stredných odborných škôl. Prví žiaci, ktorých sa zmena dotkne, nastúpia na stredné školy v septembri 2027 a maturovať budú v roku 2031.

Rezort školstva chce zľahčiť matematiku

Ministerstvo nechce čakať, kým sa kurikulárna reforma z prvých ročníkov základných škôl postupne premietne do ďalších cyklov a následne na stredné školy. Zmeny v matematickom vzdelávaní už pripravuje, aby sa nový prístup k výučbe dostal k žiakom skôr. Kľúčová bude najmä príprava učiteľov. Cieľom ministerstva je, aby školy dostali všetky potrebné informácie a podporu v dostatočnom predstihu a dokázali sa na zmeny kvalitne pripraviť.

„Ak by sme len zaviedli povinnú maturitu a nezmenili by sme spôsob vyučovania, nebola by to dobrá reforma. Naším cieľom nie je urobiť matematiku ľahkou. Naším cieľom je urobiť ju zrozumiteľnou, zmysluplnou a užitočnou,“ zdôraznil Tomáš Drucker.

Pozrite si

Zmeny reagujú aj na požiadavky trhu práce. Podľa viceprezidenta Republikovej únie zamestnávateľov Mária Lelovského zamestnávateľa dlhodobo upozorňujú na potrebu lepšej pripravenosti absolventov na prax. Mladí ľudia, ktorí dnes nastupujú na stredné školy, budú vstupovať na úplne iný trh práce. „Preto apelujeme aj na rodičov, aby pri vzdelávaní svojich detí mysleli na ich budúcnosť. Matematika je jedným zo základných predpokladov ich úspešného uplatnenia,“ zdôraznil Mária Lelovský.

Na príprave zmien spolupracujú univerzity, učitelia z praxe, odborné organizácie i zamestnávateľa. Návrhy prešli verejnou diskusiou, do ktorej sa zapojilo viac ako 300 účastníkov. Vzišlo z nej 93 písomných stanovísk a návrhov. Spoločným cieľom je, aby mladí ľudia získali kvalitné základy pre ďalšie vzdelávanie a uplatnenie v meniacom sa svete práce.

„Toto nie je reforma kvôli jednej maturitnej skúške. Je to investícia do schopností našich detí a do budúcnosti Slovenska. Úspech nebudeme merať počtom nových dokumentov ani náročnosťou maturity, ale tým, či viac detí matematike rozumie a dokáže ju využívať,“ uzavrel minister školstva Tomáš Drucker.

Zdroj: TS MŠVVM SR

(RR)

SÚVISIACE ČLÁNKY

Autor: VEDA NA DOSAH